

7 anbefalinger til at accelerere elektrificering og lokal grøn energiproduktion

Danmark står over for en dobbelt udfordring. På den ene side skal elektrificeringen accelereres for at nå klima- og energimålene. På den anden side oplever virksomheder, kommuner og borgere stigende barrierer i form af begrænset netkapacitet, lange sagsbehandlingstider og u hensigtsmæssige rammevilkår.

Samtidig har den geopolitiske situation understreget betydningen af energisikkerhed og robuste energisystemer. Krigen i Ukraine, øgede cybertrusler mod kritisk infrastruktur og et mere usikkert internationalt sikkerhedspolitisk landskab har tydeliggjort værdien af et energisystem, der ikke alene er grønt, men også modstandsdygtigt.

Her spiller decentral energiproduktion en vigtig rolle. Når strøm produceres tæt på forbruget på virksomheder, offentlige bygninger og i lokale energifællesskaber, reduceres afhængigheden af central infrastruktur. Samtidig styrkes forsyningsikkerheden gennem en bredere geografisk fordeling af produktionskapaciteten. Et energisystem med mange lokale produktionsenheder er mere robust over for tekniske fejl, cyberangreb og andre hændelser, der kan påvirke den centrale energiforsyning.

Der er et stort uudnyttet potentiale for solceller på industri-, erhvervs- og boligbygninger. Disse anlæg producerer strøm tæt på forbruget og kræver derfor ofte ingen eller kun begrænsede investeringer i netudbygning. I modsætning til større energiprojekter påvirkes de derfor ikke i samme grad af de tilslutningsbegrænsninger og midlertidige "pauser", som flere netselskaber har indført som følge af kapacitetsudfordringer i transmissionsnettet.

Hvis Danmark ønsker mere grøn strøm hurtigt, billigt og uden omfattende investeringer i ny infrastruktur, bør der sættes målrettet ind på at fjerne barrierer for lokal energiproduktion og skabe bedre rammer for fleksibelt energiforbrug.

Et moderne energisystem skal ikke kun være grønt og billigt – det skal også være robust. Derfor bør decentral energiproduktion og lokal anvendelse af grøn solenergi være en central del af Danmarks energi- og sikkerhedspolitiske strategi.

Dansk Solcelleforening peger i den forbindelse på syv konkrete initiativer:

1. Udnyt forbrugsfleksibilitet til at håndtere kapacitetsudfordringer i elnettet

Udfordring

Mangel på netkapacitet er blevet en væsentlig barriere for elektrificering, grøn produktion og nye investeringer. Samtidig udnyttes potentialet for fleksibelt elforbrug kun i begrænset omfang.

Anbefaling 1: Høst fordelene ved forbrugsfleksibilitet.

Regulering, markedsdesign og nettilslutningsprincipper skal i højere grad understøtte virksomheder og energifællesskaber, der kan flytte eller styre deres forbrug efter belastningen i elnettet.

Begrundelse

Forbrugsfleksibilitet kan frigøre kapacitet hurtigere og billigere end traditionelle netudbygninger. Derfor bør fleksibilitet indgå som et centralt element i Energinets og netselskabernes planlægning og i modellerne for prioritering af nettilslutninger.

Danmark skal bruge den eksisterende netkapacitet smartere.

2. Fjern danske særkrav for nettilslutning

Udfordring

Danske eltekniske særkrav til nettilslutning risikerer at gøre det dyrere og mere administrativt komplekst at etablere solenergianlæg i Danmark end i resten af Europa.

Anbefaling 2: Fjern danske særkrav og harmonisér reglerne med europæiske standarder.

Begrundelse

Unødvendige nationale krav øger omkostningerne, forsinker projekter og svækker danske virksomheders konkurrenceevne. Samtidig skaber de usikkerhed for investorer og leverandører uden at bidrage væsentligt til forsyningssikkerheden.

Den grønne omstilling skal accelereres gennem harmonisering – ikke bremses af nationale særregler.

3. Regelforenkling for solceller på offentlige bygninger hurtigst muligt

Udfordring

Kommuner og regioner har et betydeligt potentiale for at reducere energiforbruget og styrke forsyningssikkerheden gennem egenproduktion af grøn strøm. Eksisterende regler begrænser imidlertid mulighederne for at realisere projekterne.

Anbefaling 3: Genfremst og hastebehandl L107, så regelforenklingen kan træde i kraft hurtigst muligt.

Begrundelse

Offentlige bygninger udgør et stort og oplagt potentiale for solenergi. Strømmen produceres tæt på forbruget og reducerer dermed belastningen af det kollektive elnet.

I modsætning til mange større energiprojekter kræver tagbaserede solenergianlæg typisk ikke omfattende netforstærkninger og kan derfor etableres hurtigt – også i områder, hvor netkapaciteten er presset. Kommuner og regioner bør have mulighed for at bidrage aktivt til den grønne omstilling uden unødvendige regulatoriske barrierer.

Det offentlige bør gå forrest i den grønne omstilling – ikke holdes tilbage af bureaukrati.

4. Fjern krav om byggetilladelse for solceller på erhvervsbygninger

Udfordring

Lange og uensartede sagsbehandlingstider i kommunerne forsinker virksomhedernes investeringer i grøn energi.

Anbefaling 4: Fjern kravet om byggetilladelse for solcelleanlæg på erhvervsbygninger.

Begrundelse

Solceller på erhvervsbygninger producerer ofte strøm til direkte egetforbrug og bidrager dermed til at reducere belastningen af både distributions- og transmissionsnettet.

Disse projekter kan i mange tilfælde etableres uden væsentlige investeringer i netudbygning og er derfor ikke afhængige af de kapacitetsudvidelser, som i dag forsinker større energiprojekter. Når energien produceres dér, hvor den bruges, mindskes behovet for transport gennem det kollektive elnet.

Fjernelse af byggetilladelseskravet vil derfor kunne skabe hurtige gevinster for virksomheder, forsynings sikkerheden og den grønne omstilling.

Mens store energiprojekter venter på netudbygning, kan solceller på virksomhedernes tage og facader levere grøn strøm her og nu.

5. Gentænk tarifstrukturen

Udfordring

De nuværende tariffer sender ikke altid de rette økonomiske signaler til virksomheder og forbrugere. I nogle tilfælde modarbejdes investeringer i fleksibilitet, batterier og lokal energiproduktion.

Anbefaling 5: Koordinér og reformér tarifstrukturen på tværs af Energinet og netselskaberne.

Begrundelse

Tariffer bør understøtte løsninger, der reducerer belastningen af elnettet. Der bør skabes stærkere incitamenter til fleksibelt forbrug, lagring og lokal anvendelse af egenproduceret strøm. Et mere sammenhængende tarifsystem kan samtidig bidrage til at reducere behovet for fremtidige investeringer i netudbygning.

Tariffer skal belønne adfærd, der aflaster elnettet – ikke straffe den.

6. Forlæng grønt investeringsvindue

Udfordring

Det grønne investeringsvindue udløber ved udgangen af 2026. Usikkerhed om de fremtidige rammevilkår risikerer at bremse investeringer i elektrificering og grøn teknologi.

Anbefaling 6: Forlæng grønt investeringsvindue og skab langsigtede investeringsvilkår.

Begrundelse

Grønne investeringer planlægges over flere år. Langsigtede og stabile rammevilkår er afgørende for, at virksomheder kan gennemføre investeringer i elektrificering, solceller og energilagring.

Grøn omstilling kræver investeringsikkerhed – ikke stop-and-go-politik.

7. Realiser potentialet i energideling, microgrids og lokale energifællesskaber

Udfordring

Potentialet i energideling, microgrids og industri- og erhvervsfællesskaber er langt fra realiseret¹. De nuværende regler gør det vanskeligt at organisere lokal produktion og lokalt forbrug på en samfundsøkonomisk effektiv måde.

Anbefaling 7: Skab klare og attraktive rammer for energideling, microgrids og lokale energifællesskaber.

Begrundelse

Lokal samordning af produktion og forbrug kan reducere belastningen af elnettet, styrke forsyningsikkerheden og skabe bedre udnyttelse af eksisterende VE-anlæg. Særligt i områder med begrænset netkapacitet kan lokale energifællesskaber bidrage til at frigøre kapacitet og reducere behovet for netforstærkninger.

Lokale energifællesskaber, microgrids og energideling bidrager ikke alene til en mere effektiv udnyttelse af elnettet. De styrker også samfundets energimæssige robusthed ved at sprede produktionen på flere aktører og geografiske lokationer. Dermed reduceres sårbarheden over for afbrydelser i kritisk infrastruktur og eksterne geopolitiske påvirkninger.

I en tid hvor energiforsyning i stigende grad betragtes som et sikkerhedspolitisk anliggende, bør decentral energiproduktion ses som en investering i både grøn omstilling og national robusthed.

Decentral energiproduktion er investering i både grøn omstilling og national robusthed.

¹ EU's vedvarende energidirektiv og elforsyningsdirektiv skal implementeres fuldt ud.